

METODOLOŠKO POJASNILO

BLAGOVNA MENJAVA PO ZNAČILNOSTIH PODJETIJ

To metodološko pojasnilo se nanaša na objavljanje podatkov:

- Blagovna menjava po značilnostih podjetij, Slovenija, letno (Prva objava)

Vsebina:

1. NAMEN
2. PRAVNA PODLAGA
3. ENOTA, KI JO OPISUJEJO OBJAVLJENI PODATKI
4. IZBOR ENOT OPAZOVANJA
5. ZBIRANJE IN VIRI PODATKOV
6. DEFINICIJE
7. POJASNILA
8. OBJAVLJANJE PODATKOV
9. REVIDIRANJE PODATKOV
10. DRUGA METODOLOŠKA GRADIVA

Pripravila: Snježana Lončarevič Štuhec

Zadnjič osveženo: 15. 5. 2018

1. NAMEN

Namen objave podatkov je prikaz podatkov o strukturi in koncentraciji blagovne menjave (izvoza in uvoza) Slovenije po značilnostih podjetij (izvoznikov in uvoznikov). Podatki so prikazani na ravni skupnega trgovanja Slovenije, pri nekaterih pregledih pa tudi ločeno za trgovanje Slovenije z državami članicami EU in z državami nečlanicami EU. Objavljeni podatki so večinoma prikazani z dvema kazalnikoma:

- s statistično vrednostjo blagovne menjave, izraženo v evrih, in
- v številu podjetij.

Ključne statistike, ki jih objavljamo, so:

- vrednost izvoza in uvoza ter število izvoznikov in uvoznikov po velikosti in dejavnosti izvoznikov in uvoznikov
- koncentracija izvoza in uvoza po dejavnosti izvoznikov in uvoznikov
- vrednost izvoza in uvoza ter število izvoznikov in uvoznikov po izbranih trgovinskih partnericah in dejavnosti izvoznikov in uvoznikov
- vrednost izvoza in uvoza ter število izvoznikov in uvoznikov po številu trgovinskih partneric in dejavnosti izvoznikov in uvoznikov
- vrednost izvoza in uvoza po proizvodih in dejavnosti izvoznikov in uvoznikov

2. PRAVNA PODLAGA

- [Letni program statističnih raziskovanj \(LPSR\)](#)
- [Zakon o državni statistiki](#) (Uradni list RS, št. 45/95 in 9/01)
- Uredba (ES) št. 222/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2009 o spremembi Uredbe (ES) št. 638/2004 o statističnih podatkih Skupnosti v zvezi z blagovno menjavo med državami članicami in Uredba (ES) št. 471/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. maja 2009 o statistiki Skupnosti o zunanji trgovini z državami nečlanicami in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1172/95.

Podatki so mednarodno primerljivi in so del evropske statistike.

3. ENOTA, KI JO OPISUJEJO OBJAVLJENI PODATKI

Enota, ki jo opisujejo objavljeni podatki, je podjetje, ki je v posameznem opazovanem obdobju izvažalo blago v druge države (izvoznik) in/ali uvažalo blago iz drugih držav (uvoznik). Enoto opisujemo z različnih vidikov:

- glede na velikost in dejavnost podjetja;
- glede na koncentracijo blagovne menjave pri največjih izvoznikih in uvoznikih po dejavnosti podjetja;
- glede na najpomembnejše trgovinske partnerice po dejavnosti podjetja;
- glede na vrednost trgovanja po izbranih trgovinskih partnericah;
- glede na število trgovinskih partneric po dejavnosti podjetja;
- glede na blagovne skupine proizvodov in dejavnost podjetja;
- glede na vrsto lastništva in dejavnost podjetja.

4. IZBOR ENOT OPAZOVANJA

V statistično opazovanje so zajeta vsa podjetja, ki so bila v posameznem opazovanem obdobju vključena kot opazovane enote v statistiko zunanje trgovine za nacionalne potrebe. Statistika zunanje trgovine obsega le blagovno menjavo s tujino. V opazovanje so zajete skoraj vse enote (izbor enot opazovanja je skoraj poln). Več informacij boste našli v Metodološkem pojasnilu Ekonomski odnosi s tujino.

Nabor podatkov se pripravi s povezovanjem podrobnih podatkov o blagovni menjavi s podrobnimi podatki iz Poslovnega registra Slovenije (PRS) in Statističnega registra delovno aktivnega prebivalstva (SRDAP).

5. ZBIRANJE IN VIRI PODATKOV

Podatki za statistiko zunanje trgovine se zbirajo v dveh statističnih raziskovanjih. Glavni viri podatkov o blagovni menjavi Slovenije z državami članicami EU so podatki iz statističnega raziskovanja Intrastat, vir podatkov o blagovni menjavi Slovenije z državami nečlanicami EU pa so podatki iz statističnega raziskovanja Ekstrastat.

Vir podatkov o gospodarski dejavnosti podjetij na območju Slovenije je Poslovni register Slovenije (PRS); vodi ga Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (AJPES), in sicer od 15. 7. 2002, na podlagi 71. člena Zakona o plačilnem prometu (Uradni list RS, št. 30/02). Vir podatkov o zaposlenih in samozaposlenih osebah je Statistični register delovno aktivnega prebivalstva (SRDAP), ki ga vodi SURS.

Opazovano obdobje je koledarsko leto. Podatki iz PRS in SRDAP za posamezno opazovano obdobje se nanašajo na stanje 31. 12. v tem obdobju.

Raziskovanje temelji na povezovanju podrobnih podatkov iz prej naštetih virov.

6. DEFINICIJE

Tok blaga pomeni smer gibanja blagovne menjave. V statistiki zunanje trgovine se v povezavi s tokom blaga na splošno uporabljata izraza **izvoz** in **uvoz** (blaga).

Statistična vrednost blaga je vrednost blaga na slovenski meji.

Število podjetij je število registriranih pravnih ali fizičnih oseb, ki so v opazovanem letu ustvarile blagovno menjavo z drugimi državami in so bile aktivne vsaj del opazovanega obdobja.

Velikost podjetja je opredeljena s številom zaposlenih v podjetju. Podatke prikazujemo po naslednjih velikostnih razredih podjetij: mikropodjetja (od 0 do 9 zaposlenih), mala podjetja (od 10 do 49 zaposlenih), srednje velika podjetja (od 50 do 249 zaposlenih) in velika podjetja (250 ali več zaposlenih).

Z izrazom **zaposleni** so upoštevane zaposlene osebe v delovnem razmerju in samozaposlene osebe, ki so na tej osnovi tudi obvezno socialno zavarovane, ne glede na to, ali imajo zaposlitev s polnim ali z delovnim časom, krajšim od polnega.

Kot **trgovinska partnerica** se pri izvozu v obeh sistemih, Intrastatu in v Ekstrastatu, upošteva **namembna država**, pri uvozu pa v sistemu Intrastat država **odpreme**, v sistemu Ekstrastat pa država **porekla**.

Namembna država je tista, v kateri je blago dano v notranji promet za uporabo ali nadaljnjo predelavo.

Država odpreme je država, iz katere se blago odpremi v Slovenijo.

Država porekla je tista, v kateri je bilo blago proizvedeno. Za blago, ki je bilo predelano ali obdelano drugje, kot je bilo proizvedeno, se kot država porekla prikaže država, v kateri je bilo predelano.

Namesto zvez **izvozno podjetje** in **uvozno podjetje** uporabljamo krajša izraza **izvoznik** in **uvoznik**.

7. POJASNILA

7.1 KLASIFIKACIJE

Klasifikacije, ki se uporabljajo v statistiki zunanje trgovine:

- V prikazih so zajeta podjetja, ki kot svojo glavno dejavnost opravljajo eno izmed dejavnosti po Standardni klasifikaciji dejavnosti (SKD 2008). SKD 2008 (<http://www.stat.si/doc/pub/skd.pdf>) je nacionalna različica evropske statistične klasifikacije gospodarskih dejavnosti NACE Rev. 2 (http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-RA-07-015/EN/KS-RA-07-015-EN.PDF), ki v celoti povzema evropsko klasifikacijo dejavnosti, hkrati pa jo dopolnjuje z nacionalnimi podrazredi.
- Blagovna menjava po proizvodih je prikazana po evropski Klasifikaciji proizvodov po dejavnosti CPA 2008 in CPA 2.1 - Classification of Products by Activity (<http://www.stat.si/Klasje/Klasje/Tabela/6726>).
- Podatki po trgovinskih partnericah so prikazani v skladu z evropsko nomenklaturu držav in ozemelj za statistiko zunanje trgovine Skupnosti in statistiko trgovine med državami članicami (Geonomenklaturu).

Več o klasifikacijah si lahko preberete na naslovu:

<http://www.stat.si/StatWeb/Methods/Classifications>.

8. OBJAVLJANJE PODATKOV

Podatke objavljamo:

Letno:

- Podatkovni portal SI-STAT: Ekonomsko področje – Zunanja trgovina – [Blagovna menjava po značilnostih podjetij](#). Objavljajo se absolutni podatki.

Podatki se prikazujejo glede na dejavnost podjetja, glede na velikost podjetja, po izbranih trgovinskih partnericah, po številu trgovinskih partneric, glede na vrsto lastništva in po proizvodih. Za dejavnost podjetja je uporabljena klasifikacija SKD 2008, za proizvode pa klasifikacija proizvodov po dejavnosti CPA 2008.

- Prva objava (Ekonomski odnosi s tujino, Izvoz in uvoz blaga): »Blagovna menjava po značilnostih podjetij, Slovenija, letno«.
- Evropski statistični urad (Eurostat).

9. REVIDIRANJE PODATKOV

9.1 OBJAVLJANJE ZAČASNIH IN KONČNIH PODATKOV

Objavljamo le končne podatke.

9.2 PRELOMI V ČASOVNI VRSTI

Podatki se izjemoma lahko revidirajo nenačrtovano. Razlogi za nenačrtovano revizijo so lahko predvsem revidiranje končnih letnih podatkov statistike zunanje trgovine, spremembe v metodologiji raziskovanja na ravni EU, spremembe v virih podatkov, metodološke izboljšave ali poznejše odkritje večjih neskladnosti v podatkih.

Metodološko pojasnilo o revidiranju podatkov je dostopno na spletni strani <http://www.stat.si/dokument/5296/RevidiranjeStatisticnihPodatkovMPsplosna.pdf>.

10. DRUGA METODOLOŠKA GRADIVA

- Letno poročilo o kakovosti za raziskovanje
 - Letno poročilo o kakovosti za raziskovanje Intrastat (menjava blaga med državami članicami EU)
področje: Ekonomski odnosi s tujino, podpodročje: Izvoz in uvoz blaga
- Metodološko pojasnilo
 - Ekonomski odnosi s tujino,
področje: Ekonomski odnosi s tujino, podpodročje: Izvoz in uvoz blaga
 - Podjetja,
področje: Podjetja, podpodročje: Struktura in poslovanje podjetij
<http://www.stat.si/StatWeb/glavnavigacija/metode-in-klasifikacije/metodoloska-pojasnila>
- Priročnik za poslovne registre
<http://ec.europa.eu/eurostat/ramon/statmanuals/files/KS-32-10-216-EN-C-EN.pdf>